

Gemeente Vught
Selectieadvies archeologische monumentenzorg, 15-7-2016

**Selectieadvies archeologische monumentenzorg
Gemeente Vught. Bureauonderzoek
Honderdmorgensedijk 2 te Vught**

	naam	Afdeling/bedrijf	Datum	paraaf
Opsteller(s)	J.A.S.M Bosman	Senior archeoloog, Gemeente 's- Hertogenbosch afdeling SO/Erfgoed	15-7- 2016	JB
Controle Gemeente Vught				

1. Inleiding

In het kader van de aanvraag van een bestemmingsplanwijziging (omgevingsvergunning) voor de realisatie van een villa met tuin in plangebied Honderdmorgensedijk 2 te Vught in de gemeente Vught en natuurontwikkeling in het gebied eromheen, heeft Baac in 2016 een archeologisch en cultuurhistorisch bureauonderzoek uitgevoerd. De gemeente Vught is als bevoegde overheid gevraagd het rapport te beoordelen en een selectieadvies op te stellen.

1.1 Het plangebied

Het plangebied ligt aan de Honderdmorgensedijk 2, ten westen van Fort Isabella in de gemeente Vught. Het heeft een oppervlakte van ca. 4,2 ha. Voor de locatie en exacte begrenzing van het plangebied wordt verwezen naar het beoordeelde rapport van Baac (zie onder).

1.2 Aard van de bedreiging

Aanleiding voor het onderzoek is het voornemen de de bestaande bebouwing te slopen en binnen het agrarische bouwvlak een villa met tuin te realiseren. In het omringende gebied zal natuurontwikkeling plaatsvinden. De exacte plaats van de bebouwing en de exacte verstoringsdiepte was ten tijde van het onderzoek nog niet bekend. Bij de realisatie van de plannen is te verwachten dat de bodem tot in de C-horizont zal worden verstoord, waarbij een gerede kans bestaat dat eventueel aanwezige archeologische waarden verstoord of vernietigd worden.

2. Archeologisch onderzoek

Baac heeft in januari 2016 een archeologisch en cultuurhistorisch bureauonderzoek uitgevoerd. De resultaten hiervan zijn vastgelegd in het rapport:

Boer, E.A.M. de, 2016: Vught, plangebied Honderdmorgensedijk 2. Archeologisch en cultuurhistorisch bureauonderzoek. BAAC Rapport V-16.0136.

2.1 Onderzoeksmethode

Het onderzoek bestond uit een archeologisch en cultuurhistorisch bureauonderzoek.

2.2 Conclusie onderzoek (verkort)

Uit het bureauonderzoek blijkt dat dat het plangebied deel uitmaakt van een relatief laag gelegen dekzandlandschap nabij de overgang met het rivierenlandschap. Van oudsher is dit een relatief nat gebied. Gezien de relatief natte ligging van het plangebied en het ontbreken van duidelijke aanwijzingen voor archeologische waarden in de omgeving, wordt aan het plangebied, conform de gemeentelijke verwachtingskaart, een lage verwachting toegekend voor de steentijd tot en met de nieuwe tijd.

Het plangebied valt binnen het schootsveld van Fort Isabella en is daarom vanuit historisch-geografisch oogpunt waardevol. Door de ontwikkelingen die in de loop van de twintigste eeuw hebben plaatsgevonden, is de cultuurhistorische karakteristiek van het gebied aangepast. Een deel van deze aanpassingen hebben zelf ook weer een cultuurhistorische waarde, zoals het afwateringskanaal. De aanwezigheid van een (solitair) erf in een overwegend open landschap maakt deel uit van de historische ontwikkeling van het cultuurlandschap ná de sluiting van de Beerse Overlaat en kan derhalve niet als een verstorend element worden gezien.

2.3 Advies Baac

Archeologie: Baac adviseert het plangebied vrij te geven voor verdere ontwikkeling.

Cultuurhistorie: Het vervangen van de bestaande (solitaire) boerderij (met bijgebouwen) door andere solitaire bebouwing tast de cultuurhistorische waarde van het gebied niet aan.

3. Beoordeling rapportage door de Gemeente Vught

Het is een goed en uitgebreid rapport dat voldoende informatie bevat om tot een selectieadvies te komen.

Graag aandacht voor de volgende opmerkingen en :

- Algemeen:

De termen Beerse Overlaat en Beerse Maas worden naast elkaar gebruikt. Soms wordt de ene term gebruikt, terwijl de andere passender zou zijn.

- 4 Conclusie en aanbevelingen

De aanwezigheid van een (solitair) erf in een overwegend open landschap maakt deel uit van de historische ontwikkeling van het cultuurlandschap ná de sluiting van de Beerse Overlaat en kan derhalve niet als een verstorend element worden gezien.

Als je het hebt over cultuurhistorische waardering, is het correct de waarde van het gebied als schootsveld van Fort Isabella af te zetten tegen de cultuurhistorische waarde van de verhoging in het landschap, waarop de bestaande bebouwing staat. Beide krijgen een hoge waardering. Daarbij is het wel belangrijk op te merken dat wanneer de nieuwe bebouwing niet op de bestaande verhoging plaatsvindt maar elders in het plangebied een van de besproken cultuurhistorische element verloren gaat. Het verdient dus aanbeveling om de nieuwe bebouwing op de "oude" verhoging te plaatsen.

Daarnaast is van belang dat ook de natuurontwikkelingsplannen meegenomen worden in de analyse.

- Daarnaast is er ook een aanbeveling:

In 2015 zijn door de SRE Milieudienst (thans Omgevingsdienst Zuidoost Brabant) een cultuurhistorische inventarisatiekaart en beleidskaart vervaardigd. Hoewel deze niet is vastgesteld, is het toch de moeite waard deze kaart te raadplegen/ in het onderzoek op te nemen.

3.1 Selectieadvies gemeente Vught

Vanwege de resultaten van het bureauonderzoek, waaruit blijkt dat het plangebied van oudsher is dit een relatief nat gebied was, kan de gemeente Vught kan instemmen met de het advies van Baac dat het plangebied wat betreft archeologie kan worden vrijgegeven voor verdere ontwikkelingen.

Hoewel klein kan de aanwezigheid van archeologische sporen of resten nooit volledig worden uitgesloten. Indien in het plangebied toch archeologische sporen of resten worden aangetroffen dient hiervan melding te worden gemaakt bij de Minister van OCW (in de praktijk de RCE) of zoals gangbaarder is bij de gemeente Schijndel conform Artikel 5.10. (Archeologische toevalsvondst) van de Erfgoedwet 2015.

Ook kan de gemeente Vught instemmen met het advies van Baac dat het vervangen van een bestaande (solitaire) boerderij (met bijgebouwen) voor andere solitaire bebouwing de cultuurhistorische waarde van het gebied niet aantast. Daarbij is het wel wenselijk dat de nieuwe bebouwing zal worden gerealiseerd op de bestaande verhoging.